

אמנות חוץ כיום: מקרה פרטי העיר אילת

מורה: אורנית גולדשטיין, המרכז למחוננים ומצטיינים, אילת.
הקורס נלמד בשנת תשע"ב.

רציונאל:

הקורס יפגיש את התלמידים עם גילויים שונים של אמנות רחוב – ממסדית ואנטי-ממסדית, ובעיקר עם הגרפיטי. באמצעות מפגש זה, אשר ישלב שיטות בעיר ותיעוד דוגמאות של התופעה בצילומים ולימוד עיוני של הנושא והשלכותיו, תיבחן התופעה על שלל היבטיה: הגרפיטי-אמנותיים ותרבותיים-החברתיים. במסגרת בחינה זו תועלינה שאלות מהותיות באשר לזיקה בין אמנות לממסד או למרידה בו, באשר לזיקה בין מרחב תצוגה לאובייקט הטוען (או לא) למעמד אמנותי וכד'. הקורס ישלב בין התנסות שעיקרה שיטוט בעיר תוך התמקדות ביחסי נוף / סביבה עירונית, צילומי דוגמאות, עריכת אלבומים על פי קריטריונים שונים, לבין דיון עיוני בשאלות מהותיות בעזרת קטעי עיון מתאימים.

מושגים מרכזיים

למשל: מרחב תצוגה, ארכיטקטורה, נוף אורבני מול נוף טבעי, גרפיטי; אמנות מחאה; התקבלות; ממסד תרבותי; אמנות רחוב ועוד.

שלבי הקורס

- א. סיור בעיר שמטרתו להבחין בין נוף טבעי על צורותיו האורגניות מול נוף עירוני על צורותיו הגיאומטריות וכד'.
- ב. סיור בעיר לצורך הבחנה בין אמנות ממסדית (פסלים או אנדרטאות המוצגים על ידי מוסדות ציבור ותרבות) לעומת מבעים חזותיים שנוצרים על ידי אנשים פרטיים – ידועים או אלמונים. *דרך הלאידה: שיטוט ברחובות הציר וכיכרותיה וצילום אתריט רילונטיים. איסוף הצילומים באלבום קבוצתי, ניסיונות מיון שונים.*
- ג. דיון בשאלת משמעות המרחב שבו מוצגת יצירת אמנות – דוגמה היסטורית: המשתנה של דושאן והמהפכה שחוללה בשאלת הגדרת האמנות על פי מרחב הייצוג. האם כל מה שמוצג במוזיאון הוא אמנות? (ואפשר גם ללמוד את השיר של אבידן "מזההשיר" באותו הקשר). *דיון ציוני בצורת קטעים מטקסט העוסקים בנא.א.ט בלימוד חווייתי, יש להפיק את ההיבטים הציוניים-ת'אורטיים.*

ד. התמקדות : איתור דוגמאות של גרפיטי ברחובות אילת, צילום דוגמאות נבחרות, וניסיון לאפיין סוג זה של מבע מבחינה גרפית ומבחינה חברתית. למשל מה מאפיין את הטיפוגרפיה של הגרפיטי? את הצבעים? האם בכלל ניתן לפענח אותו? ואם לא, מה זה אומר? איך נבחין בין "קשקושים" או אפילו פרסומות לבין מבעים אמנותיים? או שמא כבר לא ניתן להבחין ביניהם בעידן הפוסט-מודרני? מכאן : דיון עיוני במושג פוסט-מודרניזם.

ובהמשך הצילומים שיפיקו התלמידים בשלבים ההתמקדות ילוו בתיאור ובאילוסטרציה פורמלית.

האם כל גרפיטי הוא ביטוי של מחאה? ומהי בכלל אמנות מחאה? וכנגד מה היא מובעת? האם אמנות מחאה היא בהכרח אמנות רחוב? מהו יחס השלטון המקומי לגרפיטי? האם הוא נלחם בו? "מביית" אותו? האם יש לתלמידים הצעות בנושא? ראיונות מוקלטים עם נציגי ציבור במקום וצטט ציורים וסטים.

ה. ומה קורה בעולם? הרחבת החיפוש ברשת. ו. ומה קורה לצייר גרפיטי היוצא מאלמוניותו וזוכה להכרה על ידי הממסד התרבותי? (למשל האמן באנקסי) וכמו-כן, כיצד השפיעה הגרפיטי על האמנות הממסדית?

ז. להרחבה : דוגמאות נוספות לאמנות רחוב? מה בנוגע להיפ-הופ? לברייקדאנס?

לאורך הקורס כולו ישלבו דרכי הלימוד בין תיאור וצילום לבין איסוף ציורי האמנות מרכזיות הקשורות בשאלת הקשר בין המקום והמרחב לבין המבט האמנותי, וכן בשאלות מרכזיות אחרות הנוגעות בין אמנות למרחב תרבותי, בין אמנות לממסד, בין אמנות למחאה וכד'. במהלך הקורס תלמידים גם יקבלו הדרכה בסיסית בצילום.